

KODA – pikkutalo Ruotsin malliin

Tarja Nurmi, arkkitehti SAFA

Tallinnan tulevaisuushenkisen arkkitehtuuribiennaali TAB:n yksi erikoisvetonaula oli pieni kuitubetoninen talo nimeltä KODA. Se pystytettiin muutamassa tunnissa tilapäisesti Tallinnan Kulttuurikattilan edustalle. Kiinnostuneita kävijöitä oli virtana.

Kyse on kompaktista yhden tai kahden hengen pikkuasunnosta. Sen innoittajana on ollut ruotsalainen ns. Attefallshus – maksimissaan neljä metriä korkea ja kerrosalaltaan 25 neliön suuruinen rakennus, jonka voisi pystyttää ilman turhan byrokraattista rakennuslupamenettelyä.

Virolainen arkkitehtien, muotoilijoiden ja insinöörien ryhmä kehitteli huolellisesti mietityn minitalon. KODA:ssa on sekä kylpyhuone pesukoneineen, nykyaikainen keittiö, ilmava nukkumisparvi ja tilallisesti avara päätila, johon tyylikkäästi muotoiltu keittiö avautuu.

Yksi suunnittelijoista, arkkitehti *Ülar Mark* kertoi, että kohderyhmänä voisivat olla nuoremman sukupolven ammattilaiset, jotka saattavat vaihtaa sijaintipaikkaansa hyvinkin nopeasti. KODA-talojen ajatellaan myös muodostavan rakennusryhmiä vaikkapa alueille, jotka odottavat varsinaista uutta ja pidemmän tähtäimen käyttöä. Tarvitaan vain vesi- ja viemäriyhteys sekä sähköt. Suunnitelmassa on myös perusyksikköä täydentävä ja hinnaltaan tietenkin edullisempi lisäkappale, joka ei sisällä vesi- ja viemäripistettä. Sen avulla voidaan laajentaa perustaloa toimivammaksi useammallekin kuin yhden tai kahden ihmisen taloudelle. KODA:n voi tuki pystyttää myös omakotitalonsa takapihalle vierashuoneeksi tai aikuisen lapsen ensikodiksi – tai isovanhempien tai muiden sukulaisten asunnoksi.

Rakennus on huolella mietitty ja sen design on viimeisteltyä. Kylpyhuoneesta löytyy kekseliäitä ratkaisuja ja kauniisti seiiniin kätkeytyä säilytystilaa.

Tärkeässä roolissa kuitubetoni

Kuitubetonin käyttö mahdollistaa alle 20 senttimetrin paksuiset ulkoseinät, sillä nykynormein toteutetut puiset ulkoseinät olisivat vaatineet paksuutta noin 30 senttiä enemmän. Se olisi vuorostaan syönyt sisätilojen pinta-alaa ja lisännyt painoa.

Suunnittelijat pitivät betonia parempana myös ääneneristyksen vuoksi. KODAn sisätiloissa on pinnoissa puuta. Betonin haluttiin kuitenkin olevan betonin näköistä eli konstai-lemattoman harmaata. Pääjulkisivussa betonin

1 KODAn prototyyppi koottiin Tallinnan Kulttuurikattilan edustalle.

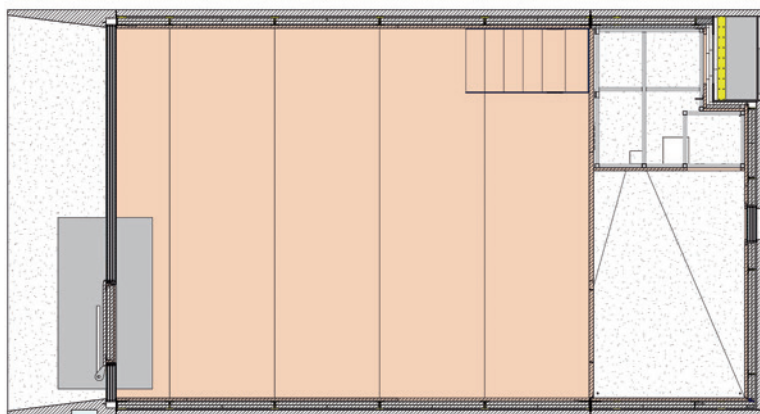
2 KODA:ssa on kylpyhuone pesukoneineen, nykyaikainen keittiö, ilmava nukkumisparvi ja tilallisesti avara päätila, johon keittiö avautuu.

1

1 Pöhiplan
1:25

3

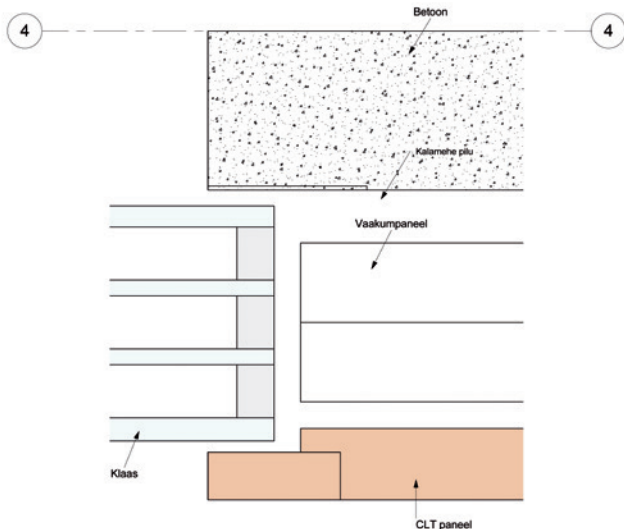
3 Pohjapiirros

4 Seinärakenteen vaakaleikkaus

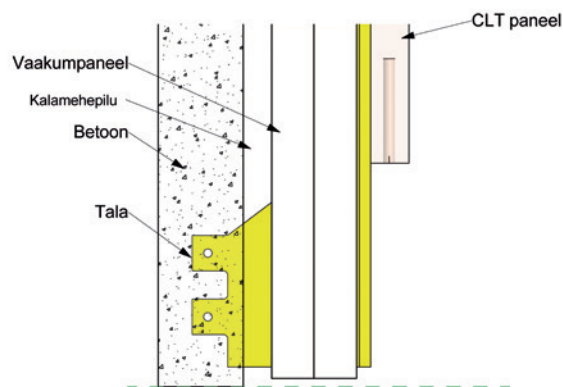
5 Seinärakenteen pystyleikkaus

6 KODA valmistetaan valmiiksi tehtaalla.

7 KODA:n voi pystyttää vaikka omakotitalon takapihalle vierashuoneeksi.

4

5

rooli korostuu ja etuverannan vieressä betoni-seinäkkeeseen on tehty polkupyörän säilytykseen sopiva kolo. Hauska yksityiskohta on oven yläpuolelle tehty betoninen hylly, joka antaa mahdollisuuden vaikkapa kasvien kasvattamiseen tai lepäilyyn. Talon iltavalaistuksessa on jännittävyttä, joka tekee siitä tietyllä tavalla urbaanin.

Betonisten ulkoseinien erikoisuutena ovat vanhojen purjeiden avulla luodut julkisivupinnat. Alun perin suunnittelijat miettivät julkisivuihin muovipinnoitteita, mutta purjehtijana Mark keksi kokeilla muodostaa betonin pintaan kaunis, kauempaa huomaamaton, mutta läheltä jännittävä kuviointi. Tätä varten hän etsi purjehdusseuroilta käytettyjä purjeita. KODA-prototyypin yhden seinän osaa koristaa olympialaisiinkin aikanaan osallistunut kilpailupurje, jonka tikkaukset paljastavat, mistä on kyse. Jos ei tiedä, miten kuviointi betonin pintaan on tehty, ei sekään haittaa.

Rakennuksen voi koota muutamassa tunnissa ja samoin sen voi pystyttää noin neljässä tunnissa. Osat mahtuvat kuljetusauton lavalle. Kodasema.com näyttää internet-sivustonsa videolla, kuinka kokoaminen tapahtuu.

Tälle ensimmäiselle prototyypille tulee tietenkin hintaa, koska kaikki on täytynyt miettiä ja suunnitella huolella, tekniikkaa myöten. Kaikki tekniset asennukset on koteloitu talon takaosaan. Huolto tapahtuu samoin kuin vaikkapa panssarivaunuissa ja ilman että sisätiloissa tarvitsee tehdä juuri mitään.

Mark kertoi, että tarkoituksena on seuraavan puolivuotiskauden aikana toteuttaa ainakin kymmenen taloa lisää. Mikäli idea käy kaupaksi ja KODA pääsee sarjatuotantoon, talon hinta tipahtaa noin 50 000 euroon. Lisäkappale tulee olemaan halvempi, koska siihen ei tarvita kalliimpia osia kuten keittiötä ja kylpyhuonetta. Kehitteillä on myös malli, jossa auto ajetaan talon alle ja maantasossa on täydentävää varastointitilaa, asunnon sijaitessa autoka-

toksen päällä. Pikkutaloista voi myös koota jonkinlaisen rykelmän tai ne voidaan pinota kennostoksi. Pääasiallinen kohderyhmä ovat dynaamisen lifestylen omaavat nuoret aikuiset, mutta toki muillekin talo käy. Mahdollista olisi tehdä pikkutalojen ryhmä, johon liittyisi yhteisiä lisätiloja.

Puutteena voi pitää säilytystilojen niukkuutta ja sitä, että etenkin talvisaikaan tarpeellista eteistä tai tuulikaappia ei ole. Ajatuksena on ollut suunnitella talo, samoin kuin autot suunnitellaan, aitoa sarjatuotantoa varten. Tästä johtuukin koetalon pieni ja kompakti koko sekä sinänsä huolellinen muotoilu. Miniasunnoksi pikkutaloa ei voi kutsua, sen verran selkeä ja tilava se on.

Jotkut ovat kuitenkin olleet sitä mieltä, että ilmastointineen kaikkineen se on kokoonsa nähden turhan tekninen. Vähemmälläkin luulisi pärjäävän.

8

10

9

8-9 Etuverannan vieressä betoniseinäkeeseen on tehty polkupyörän säilytykseen sopiva kolo. Seinässä on myös sähköpistorasia.

10 Purjekangas antaa ilmettä betonin pintaan. Postilaatikko on upotettu seinärakenteeseen.

11-12 KODA on yllättävän tilava sisätiloiltaan. Iltavalaistuksessaakin se on moderni ja ilmeikäs.

KODA – a small house in Swedish style

One of the attractions of future-oriented architectural biennale TAB in Tallinn was a small house built of fibre concrete. Referred to as KODA, the house was erected in just a few hours for a temporary duration in front of the Tallinn Creative Hub, aka Kultuurikatel.

A team of Estonian architects, designers and engineers developed the carefully thought-out miniature house. KODA features a bathroom equipped with a washing machine, a modern kitchen, an airy sleeping loft and a spatially generous main room as a continuation of the elegantly designed kitchen. Shortcomings include the limited availability of storage space, and particularly during the winter season, the lack of a foyer and a hallway.

The use of fibre concrete makes thin external walls, less than 20 cm in thickness possible. Wooden external walls implemented in compliance with current standards would have required an additional thickness of some 30 cm.

The designers also considered concrete the better alternative due to sound insulation. They wanted concrete to look like concrete, unadorned and grey. Facade surfaces created by means of old sails give the external concrete walls a special character.

All the parts of the building can be fit on the platform of a transport lorry. The technical systems are all enclosed in the rear part of the house.

If there is demand for this idea and KODA finds its way into serial production, the price of the house will drop to ca. 50 000 euro.

11

12

